

gørelse, gengives efter »Nutid«s udførlige Redegørelse for Dr. Hultin's Arbejde et Uddrag, der desværre af Pladshensyn er stærkt forkortet.

For at lette Arbejderne Udfyldningen af de nødvendige Spørgeskemaer og for at hjælpe dem med Forstaaelsen af disse mødte særlige Udsendinge rundt om paa Arbejdspladserne. Det lykkedes disse Udsendinge ved en fornuftig og diskret Optræden og ved Samtale med hver enkelt Kvinde at vinde disses Tillid, saaledes at man har faaet Svar paa mange Spørgsmaal, der maa siges at angaa de paagældende Kvinders intime Familieforhold. Man har sikkert ogsaa faaet en langt bedre og mere personlig Udredning af Spørgsmaalet end ved Henvendelse til Fagforeningerne, hvor Flertallet eller Fagforeningsledelsen vilde have givet Svarene. De kvindelige Arbejdere har da ogsaa ytret deres Tilfredshed over, at Kvinderne adspurgtes, inden Lovgivningsmagten traf Afgørelse i et Anliggende, at hvilket deres Erhverv beroede.

Undersøgelsen omfatter 142 Arbejdspladser med ikke mindre end 3,258 kv. Natarbejdere, beskæftede særlig ved Savskæring, Papir- og Tekstilfabrikker, Badeanstalter og Trykkerier. Man mener, at ialt ca. 4,800 Kvinder i Finland har Natarbejde, altsaa har Undersøgelsen naaet at faa $\frac{2}{3}$ af disse med.

66,3 pCt. af de kv. Natarbejdere er ugifte, 18,1 pCt. gifte, 12,3 pCt. Enker og 3,3 pCt. forladte eller fraskilte Hustruer. Indenfor Storindustrien: Savværkerne, Papir og Tekstilfabrikkerne er langt det største Antal af de natarbejdende Kvinder i Alderen 20—24 Aar; allerede den følgende Aldersklasse 25—29 Aar viser en betydelig Nedgang, formodentlig fordi en stor Del af de unge Kvinder gifter sig og dermed forlader Industrierarbejdet — idet mindste for en Tid. I en særlig Tabel over de gifte Kvinder oplyses det, at disse har den største Procentdel i Alderen fra 35—40 Aar, altsaa paa en Tid, da Børnene i Reglen ikke i saa høj Grad trænger til Moderens bestandige Nærværelse i Hjemmet.

De kv. Natarbejderes Sundhedstilstand har man ogsaa søgt at faa Rede paa, men da en paalidlig Statistik vilde nødvendiggøre særlige Lægeundersøgelser gennem en Række, har man maattet nøjes med deres egne Opgivelser. Indenfor de forskellige Industrigræne er Sundhedstilstanden bedst i det typografiske Fag, daarligst i Tekstili-

dustrien og hos de Kvinder, der arbejder i Badeanstalterne. Imidlertid spiller — foruden de hygiejniske Forhold, under hvilke der arbejdes — naturligvis Arbejdstid og Arbejdsløn en stor Rolle i dette Spørgsmaal. Det viser sig da ogsaa, at de kv. Trykkeriarbejdere har kortere Arbejdstid og bedre Løn end de kv. Arbejdere i øvrige Industrier.

Den vægtigste Indvending mod Kvinders Natarbejde er dettes formentlig skadelige Indvirkning paa den kommende Slægt, og den Tanke har været fremme baade her hjemme og i Finland at forbyde *gifte* Kvinder at udføre Natarbejde. Det viser sig imidlertid, at en stor Del ugifte Mødre søger Erhverv ved Fabrikarbejde — rimeligvis fordi de her kan have deres Barn hos sig. 70 pCt. af de ugifte Mødre, der har Natarbejde har deres Barn hos sig, og Børnedødeligheden blandt disse syntes forholdsvis ringe. Det meningsløse i at stille den gifte Moder vanskeligere i Eksistenskampen end den ugifte, bliver endnu mere grelt, naar man hører, at en stor Del af de gifte, natarbejdende Kvinder ingen eller saa godt som ingen økonomisk Støtte har fra deres Mænd. Grundene opgives dels som Arbejdsløshed, dels Sygdom eller Drikfældighed hos Manden. Et Forbud mod det forholdsvis vellønnede Natarbejde vilde selvfølgelig ramme disse Kvinder dobbelt haardt.

Medens Flertallet af de adspurgte Kvinder har erklæret sig *imod* et Natarbejdsforbud, som ikke samtidig omfattede Mænd, har en Del navnlig blandt de Unge (vistnok til Dels som Følge af Paavirkning fra det socialdemokratiske Parti) erklæret sig *for* et Forbud. Paa Spørgsmaalet om, hvorledes de vilde finde Beskæftigelse, hvis Forbudet traadte i Kraft, har de næsten uden Undtagelse svaret: »Det ved jeg ikke«.

Arbejdsgiverne er blevet spurgt om, hvorvidt de vilde beholde den kvindelige Arbejdskraft, hvis Natarbejdsforbudet vedtoges. Kun 6 har svaret rent Ja, medens 84 Arbejdsgivere, der beskæftiger 2,700 kv. Natarbejdere har svaret Nej. Dette Nej gaar endda ud paa, at Forbuddet mod Kvinders Natarbejde ogsaa vil udelukke de Kvinder, der nu har *Dagarbejde* fra saadanne Virksomheder, hvor Natarbejde finder Sted, idet man dels maa sørge for Skifte mellem Dag- og Natarbejde for de mandlige Arbejdere, dels vil foretrække mandig Arlig Arbejdskraft, som ikke er forhindret i efter Behov at arbejde om Natten.